

**UCHWAŁA NR 671/2026
ZARZĄDU POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 30 marca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego instytucji kultury –
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku za 2025 rok**

Na podstawie art. 267 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego instytucji kultury – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku za 2025 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1 uchwały przedstawia się Radzie Powiatu Kaliskiego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Kaliskiemu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zarządu
Powiatu Kaliskiego

Jan Adam Kłysz

Załącznik do uchwały nr 671/2026
Zarządu Powiatu Kaliskiego
z dnia 30 marca 2026 r.

**Informacja z wykonania planu finansowego
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
za 2025 rok**

Informacja z wykonania planu finansowego
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
za 2025 rok .

(wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.)

Część opisowa:

I. Na wartość przychodów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku w 2025 roku

w kwocie ogółem **1 956 016,66 zł** złożyły się:

- **dotacja podmiotowa** organizatora na realizację zadań statutowych w wysokości ogółem **1 918 435,00 zł**

- **przychody własne** w wysokości ogółem **37 373,66 zł**,
z tego :
 - wpływy z usług, tj. ze sprzedaży biletów wstępu do muzeum, za lekcje muzealne, wpływy ze sprzedaży folderów , wydawnictw ,art. pamiątkowych,
 - kwota 32 297,21 zł
 - przychody za dzierżawę i najem pomieszczeń – kwota 4 076,45 zł

- **inne przychody finansowe** w wysokości ogółem **208,00 zł**,
z tego :
 - przychody z tytułu terminowego odprowadzania zaliczek PDOF - kwota 208,00zł

II. Koszty działalności (stanowiące wydatki) Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

w **2025 r.** w kwocie ogółem **2 178 379,96 zł** przeznaczone na realizację zadań statutowych obejmowały:

- **koszty wynagrodzeń ogółem tj. kwotę 1 222 129,06 zł**,
z tego:
 - koszty wynagrodzeń osobowych 17 pracowników (15,65 etatu) w kwocie ogół. 1 103 029,06 zł,
 - nagrody regulaminowe wypłacone pracownikom muzeum - 96 500,00 zł,
 - nagrody roczna dla p.o. dyrektora muzeum - 10 000,00 zł,

- nagroda jubileuszowa (1 pracownik)- 6 000,00 zł
- wynagrodzenia z tytułu umów- zlecenia – 5 900,00 zł
- wynagrodzenie z tytułu umowy o dzieło – 700,00 zł

- **pochodne od wynagrodzeń w kwocie ogółem 275 635,34 zł,**
w tym:
 - składki emerytalne, rentowe, wypadkowe , Fundusz Pracy– 180 010,35 zł,
 - świadczenia urlopowe pracowników – 32 027,11zł
 - inne koszty na rzecz pracowników (bhp, badania lekarskie, szkolenia) – 6 432,73zł

- **pozostałe wydatki rzeczowe w kwocie ogółem 465 139,38 zł ,w ramach których wydatkowano środki na:**
 - zakupy wyposażenia biurowego, środków czystości, materiałów biurowych, wydawnictw, materiałów niezbędnych do aranżacji, realizacji i zabezpieczenia organizowanych wystaw czasowych i stałych - **56 202,48 zł**, w tym zakup muzealiów za kwotę 63,00 zł., oraz zakup materiałów do remontów bieżących
 - zakup wody, energii elektrycznej, gazowej - niezbędnej do ogrzewania pomieszczeń muzeum – **kwota ogółem 166 686,89 zł,**
 - **usługi obce – kwota ogółem 204 072,86zł**
w tym:
 - usługi poligraficzne, plakatowanie , reklama – kwota 7 876,82 zł
 - usługi pocztowe i telekomunikacyjne- kwota 6 464,55 zł
 - usługi ochrony mienia – kwota 105 403,29 zł
 - usługi konserwacji i nadzoru- kwota 43 976,27 zł
 - wywóz odpadów – 1891,53 zł
 - remonty bieżące – 5 515,36 zł
 - pozostałe usługi obce – 32 945,04 zł

- **podatki i opłaty - 661,06 zł**

- **pozostałe koszty rodzajowe** związane z działalnością muzealną – kwota ogółem **37 516,09 zł**

w tym:

- delegacje służbowe – 5 511,88 zł
- koszty ubezpieczenia mienia – kwota 22 160,00 zł (za ubezpieczenie od 01.04.2025 r. do 31.03.2026 r.)
- inne koszty związane z prowadzeniem działalności- kwota 9 844,21 zł

III. Koszty amortyzacji środków trwałych za rok 2025 nie stanowiące wydatków wyniosły ogółem **216 078,88 zł** .

IV. Należności na dzień 31 grudnia 2025 r. wynoszą ogółem **19 323 ,00 zł** , w tym:

- należności niewymagalne, tj.
- z tytułu zwrotu podatku VAT z II Urzędu Skarbowego w Kaliszu - kwota ogółem 19 323 ,00zł

Należności wymagalne na dzień 31 grudnia 2025 r. nie wystąpiły.

V. Zobowiązania niewymagalne na dzień 31 grudnia 2025 r. wynoszą ogółem **40 255,23 zł, z tego:**

- zobowiązania z tyt. dostaw, robót i usług zgodnie z umowami i fakturami w kwocie ogółem 40 255,23 zł (płatne w m-cu styczniu 2026 r.)

Zobowiązania wymagalne na dzień 31 grudnia 2025 r. roku nie wystąpiły.

V. Stan środków finansowych muzeum:

- na dzień 01 stycznia 2025 r. stanowił kwotę **26 969,05 zł** ogółem,
- na dzień 31 grudnia 2025 r. stanowił kwotę **7 218,48 zł** ogółem.

Zestawienie finansowe realizacji planu działalności Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku przedstawia część tabelaryczną niniejszej informacji :

Część tabelaryczna :

Zestawienie przychodów i kosztów za 2025 rok (kwoty w zł)			
Dział 921 Rozdział 92118	Plan 2025 r. (po zmianach)	Wykonanie za 2025 r.	%
Przychody ogółem:	2 172 095,54	1 956 016,66	90,05
w tym:			
1.Dotacja podmiotowa z budżetu Powiatu Kaliskiego	1 918 435 ,00	1 918 435,00	100,00
2.Dochody własne	37 373,66	37 373,66	100,00
3.Inne :			
- pozostał .przychody finansowe	208,00	208,00	100,00
4. Koszty amortyzacji	216 078,88	0,00	0,00
Koszty ogółem :	2 172 095,54	2 178 379,96	100,29
w tym :			
1.Wynagrodz	1 222 129,06	1 222 129,06	100,00
w tym :			
- wynagr. osobowe	1 103 029,06	1 103 029,06	100,00
- wynagr.z tyt. um zlec.	5 900,00	5 900,00	100,00
- wynagr.z tyt.umowy o dzieło	700,00	700,00	100,00
- nagr. jubil.,	6 000,00	6 000,00	100,00
- nagrody	106 500,00	106 500,00	100,00
- inne	0,00	0,00	0,00
2.Pochodne od wynagrodzeń	275 032,64	275 032,64	100,00
w tym:			
- składki społecz. ZUS	224 789,28	224789,28	100,00
- świadcz.socjalne	46 397,30	46 397,30	100,00
- pozostałe	3846,06	3 846,06	100,00

3.Rzeczowe	458 854,96	465 139,38	101,37
w tym :			
-zakup i zużycie materiałów	56 202,48	56 202,48	100,00
- zakup energii	166 686,89	166 686,89	100,00
- usługi obce ,	197 788,44	204 072,86	103,18
w tym :			
- usł. poligraf.,plakat. reklama	7 876,82	7 876,82	100,00
- usł.pocztowe i telek.	6 464,55	6 464,55	100,00
- dozór mienia	99 118,87	105 403,29	106,34
- konserwacja, nadzór	43 976,27	43 976,27	100,00
- wywóz odpadów	1 891,53	1 891,53	100,00
- remonty bieżące	5 515,36	5 515,36	100,00
- pozostałe usługi	32 945,04	32 945,04	100,00
- podatki, opłaty	661,06	661,06	100,00
- pozostałe k. rodzaj.,	37 516,09	37 516,09	100,00
w tym:			
- delegacje służbowe	5 511,88	5 511,88	100,00
- koszty ubezpieczenia mienia	22 160,00	22 160,00	100,00
- inne koszty związane z działalnością	9 844,21	9 844,21	100,00
4.Koszty amortyzacji	216 078,88	216 078,88	100,00

Opatówek , dnia 26 .02. 2026 r.

GŁÓWNY KSIĘGOWY

 Urszula Janicka

p.o. Dyrektora

 Jolanta Golicka

Sprawozdanie z działalności merytorycznej Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
za okres 01. 01. 2025 – 31. 12. 2025 r.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA

Wystawy stałe:

W muzeum w okresie sprawozdawczym były dostępne następujące wystawy stałe:

1. *Przemysł w Kaliskiem w okresie industrializacji ziem polskich;*
2. *Fortepiany i pianina firm polskich;*
3. *Zabytkowe maszyny dziewiarskie, pomocnicze, bonneterie, projekty dzianin ASP w Łodzi;*
4. *Laboratorium przemysłowe XX wieku;*
5. *Dawna maszynownia fabryczna;*
6. *Drukarnia – Pracownia czerpania papieru;*
7. *XIX wieczne napędy, wynalazcy, pracujące maszyny.*
8. W siedzibie Starostwa Powiatowego była czynna wystawa *Ornaty papieskie na tle zabytkowych paramentów liturgicznych.*
9. *Ceramika polska XIX – XXI w.*
10. *Silniki lotnicze WSK – PZL Kalisz.*

Wystawy czasowe:

W okresie sprawozdawczym zorganizowano następujące wystawy czasowe:

1. Do 11 marca udostępniana była wystawa pt.: „**On śni sny**” kaliskiego malarza artysty Jarosława Napory. J. Napora urodzony w Świnoujściu studiował na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w Zakładzie Wychowania Plastycznego w Kaliszu. Uzyskał dyplom w pracowni prof. Tadeusza Wolańskiego w 1994 r. Jego twórczość była prezentowana na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych. Wraz z żoną Brygidą prowadzi Galerię Sztuki Napora w Kaliszu. Jak tłumaczy artysta, tytuł wystawy inspirowany jest opowiadaniem Niny Barankiewicz-Tyc, które powstało jako inspiracja tymi obrazami. Z okazji wystawy został wydany katalog jego wybranych prac z opowiadaniem wspomnianej N. Barankiewicz – Tyc pt.: „Latawce”. *Wzajemnie się inspirowaliśmy - mówi Jarosław Napora. - Balansuję pomiędzy realnością, światem wokół człowieka i samym człowiekiem, a światem, gdzie on jest niedopowiedziany, tajemniczy, nie do końca rzeczywisty. Pochodzę znad morza i dużo jest tutaj horyzontu, to wspólny mianownik moich obrazów.*

2. Do 31 stycznia 2025 r, udostępniana była, otwarta w maju 2024 r., wystawa "**Kawiarele**" **Żanety Stankiewicz**. Prezentowano na niej prace malowane kawą.

Kurator wystawy: Żaneta Stankiewicz

Koordinacja wystawy: dr Ewa Kłysz

Żaneta Stankiewicz, kaliszanka, młoda artystka – autorka „Czułe rysy”, maluje obrazy kawą. Zwykle są to portrety inspirowane postaciami z XIX wieku, choć maluje również współczesnych ludzi na zamówienie. Tworzy w kawiarniach, odwiedzając klimatyczne punkty z kawą w całej Polsce. Prowadzi ponadto warsztaty malowania kawą. Warsztaty takie odbyły

się podczas trwania wystawy dwukrotnie. Od 01.01.2025r. do 31.01.2025 r. wystawę zwiedziło 281 osób.

3. Do 16 kwietnia trwała wystawa otwarta w grudniu 2024 r. pt. „**Klient w krawacie jest mniej awanturujący się. Krawaty z kolekcji Liliany Gajewskiej i Karola Matczaka**”.

Kurator wystawy: dr Ewa Kłysz

Aranżacja: Tomasz Pielak, Ewa Kłysz, Liliana Gajewska, Karol Matczak

Montaż i przygotowanie wernisażu: Tomasz Pielak, Ewa Kłysz, Liliana Gajewska, Karol Matczak, Jadwiga Miś, Ireneusz Pilas, Jarosław Dolat, Klaudia Filipczak, Adam Lewandowski, Jacek Antczak, Aleksandra Frankiewicz, Małgorzata Krzywdą.

Projekty graficzne materiałów promocyjnych i broszury: Artemis Keler

Promocja: Aleksandra Napierała.

Wystawie towarzyszyła broszura informacyjna opracowana przez kuratora wystawy Ewę Kłysz.

Oprawa muzyczna wernisażu: uczeń (Marcin Majchrzak, Anna Romanek z klasy fortepianu pani Agnieszki Drytkiewicz)) PSM I i II stopnia im. H. Melcera w Kaliszu.

MHP w Opatówku realizując swą misję wsłuchuje się w potrzeby swego otoczenia i mieszkańców. Wyrazem tego jest prezentacja ich pasji, talentów i zamiłowań. Przykładem tego była wystawa krawatów z kolekcji prywatnych Liliany Gajewskiej i Karola Matczaka, z którymi zresztą muzealnicy nasi często współpracują.

Moda, akcesoria ubioru są tematem sprawdzonym, który od zawsze cieszy się zainteresowaniem publiczności. Historia krawata zaś jest generalnie mało znana.

Obok samego ubioru ważnymi elementami tworzącymi styl danej epoki były zawsze akcesoria, a wśród nich krawat. Mimo, że nie wszyscy panowie czują się w nim dobrze i to dla nich obchodzimy 2 czerwca Międzynarodowy Dzień bez Krawata, odgrywa on fundamentalną rolę w procesie budowania perfekcyjnego męskiego wizerunku. Nie tylko biznesowego. Historia krawata to przykład jednej z najbardziej spektakularnych karier w świecie męskiej elegancji. niektórzy upatrują się jego początków w III w. p.n.e. u żołnierzy chińskich. W epoce nowożytnej ozdoby męskiej garderoby najbliższe współczesnym krawatom pojawiły się w 2. poł. XVII w. Nosili je chorwaccy żołnierze najemni walczący dla króla Ludwika XIV. Król postanowił wprowadzić ten element garderoby na francuskie salony, nadając mu wywodząca się od słowa Chorwat, nazwę le cravate. Wkrótce moda na noszenie krawatów zawędrowała również do Anglii, a następnie do całej Europy. Nienaganne wiązanie krawata urosło do poważnej rangi, stał się on bowiem wizytówką męskości. Umiejętność tę należało zdobyć przed bierzmowaniem, w wojsku a najpóźniej przed pójściem do ołtarza. Balzak twierdził że rozum mężczyzny objawia się w jego umiejętności wiązania krawata. Przez kolejne dekady XX w. krawat przechodził stopniową ewolucję. Zmieniała się jego forma, rozmiary, surowce, techniki wykonania, wzornictwo i kolorystyka. Dzięki kolekcjom Liliany Gajewskiej i Karola Matczaka i prezentowanych na wystawie około 200 krawatom w ciekawych aranżacjach, wszyscy mieli możliwość przyjrzenia się tym zmianom.

Od 01.01.2025 r. do 16.04.2025 r. wystawę zwiedziło 977 osób.

4. 28 marca odbył się wernisaż wystawy pt.: „**Patrząc – widząc**” Dariusza Głowackiego.

Kurator wystawy: dr Dariusz Głowacki, dr Ewa Kłysz

Aranżacja: Dariusz Głowacki

Montaż: Dariusz Głowacki, Tomasz Pielak, Jarosław Dolat, Ireneusz Pilas, Jacek Antczak, Adam Lewandowski, Jadwiga Miś, Klaudia Filipczak, Joanna Walczak,

Projekty graficzne materiałów promocyjnych i skład broszury: Artemis Keler

Promocja: Aleksandra Napierała, Joanna Walczak

Broszura informacyjna do wystawy z tekstem i fotografiami Dariusza Głowackiego.

Wydarzenia towarzyszące: finał z oprowadzaniem autorskim oraz warsztaty dla seniorów w dniu 30 maja.

Patronat medialny: Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Klasycznej i Historii Sztuk Pięknych
Oprawa muzyczna wernisazu: soliści z klasy śpiewu pani Katarzyny Wieczorek z PSM II stopnia im. H. Melcera w Kaliszu.

Sponsor wernisazu: Spółdzielnia „LAZUR” z Nowych Skalmierzyc (degustacja serków).

dr Dariusz Głowacki (ur. 1965) Zajmuje się malarstwem, rysunkiem, tworzeniem obiektów w przestrzeni, pisze i publikuje teksty o kulturze i sztuce. Interesują go obszary, na których sztuka spotyka się z nauką, a także różnice, które zdają się dzielić obie domeny działalności człowieka. Mówi, że „desperacko i naiwnie wierzy w sztukę”. Działa jako kurator, wystawy: szkła weneckiego „Fresh Glass” 2008, „Światło” w 2015, „Poza POZNANIEM” w 2016 r. Uczestnik sesji naukowych, paneli dyskusyjnych i kongresów, m.in. Sztuka-Nauka w 2014 r. i THE SECOND WORLD CONGRESS ON ANALOGY w roku 2017. Prowadzi także wykłady o sztuce i szeroko pojmowanej kulturze wizualnej.

W latach 1984-1989 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu. Dyplomy z wyróżnieniem z malarstwa w pracowni prof. Jerzego Kałuckiego pod kierunkiem prof. Jarosława Kozłowskiego i z zakresu semiotyki na Wydziale Wychowania Plastycznego pod przewodnictwem prof. Kazimierza Świrydowicza. W latach 1989-1990 stypendysta Ministra Kultury i Sztuki dla najbardziej obiecujących młodych artystów. W 2012 obronił pracę doktorską na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu na Wydziale Malarstwa.

Wybrane wystawy: „Może Śródziemne”, obiekty, Galeria ON Poznań 1998, obiekty i obrazy, „Meeting”, Galerie 2112, Kopenhaga, Dania 1999, szkło weneckie i obrazy, wystawa Fresh Glass, Galeria Miejska Arsenał, Poznań 2008; malarstwo, „ZOOLOG i martwa natura”, Uniwersytecka Galeria Sztuki, Kalisz, 2017, malarstwo, Mediations Biennale Poznań, 2018, malarstwo, „Zwierzęta wracają do lasu”, wystawa w Ptasim Parku w Mosinie, 2021, „Ćwiczenia grecko-rzymskie”. Malarstwo, Muzeum Marcina Rożka, Wolsztyn, 2024.

Wystawę w MHP w Opatówku zwiedziło 1599 osób.

5. 25 kwietnia otwarto wystawę pt.: „**Fotografować każdy może. Wystawa aparatów fotograficznych z kolekcji Tomasza Brodziaka**”. Wystawa, której kuratorami byli Jarosław Dolat i Klaudia Filipczak z MHP, przedstawia ponad 160 aparatów fotograficznych różnych marek i typów dostępnych w Polsce w drugiej połowie dwudziestego wieku. Wszystkie eksponaty pochodzą z prywatnej kolekcji Pana Tomasza Brodziaka oraz Muzeum w Opatówku.

Na rozpoczęcie wystawy „kilka słów o fotografowaniu” do zebranych wygłosili: kustosz dr Jarosław Dolat i gość specjalny prof. UAM Maciej Szymanowicz. Prof. Maciej Szymanowicz to historyk sztuki specjalizujący się w historii fotografii, związany z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie pełni funkcję kierownika Zakładu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego i Komunikacji Międzynarodowej UAM.

Sytuacja gospodarcza i polityczna PRL zapewniała zaopatrzenie w sprzęt fotograficzny poprzez skromną krajową produkcję, ograniczony import oraz poprzez tzw. „turystykę handlową”. Siłą rzeczy były to aparaty wyprodukowane głównie w ZSRR, NRD, Czechosłowacji czy rządziej z Węgier.

Największym producentem był w tamtych latach Związek Radziecki. Kraj ten posiadał najbardziej rozbudowany przemysł fotograficzny w krajach „demokracji ludowej”. Na wystawie zaprezentowano szeroką i bardzo ciekawą gamę produktów.

W kolekcji znajdziemy aparat marki „Fed”, który swoją nazwę zawdzięczał niechlubnemu Feliksowi Edmuntowiczowi Dzierżyńskiemu a produkowany był przez

Dietskaja Trudovaya Kommuna (Dziecięce Warsztaty Pracy). Prezentowane są również aparaty „Moskwa” i „Zorki”. Produkcja tych aparatów została uruchomiona w wyniku reparacji wojennych i wywiezienia do ZSRR całego oprzyrządowania z zakładów „Carl Zeiss” z Jeny i „Zeiss Ikon” z Drezna do Krasnogorska. Tak zdobyte zaplecze wykorzystane zostało do zaspokojenia krajowego zapotrzebowania na sprzęt fotograficzny i eksport. Producenci z ZSRR eksportowali lepszej jakości aparaty fotograficzne na rynek zachodni, podczas gdy modele przeznaczone na rynek krajowy były uproszczone. Eksportowe wersje często miały inne nazwy, np. „Smiena” jako „Cosmos” w Anglii i w RFN „Zenit” jako „Revuaflex” – sprzedawane poprzez katalogi domów wysyłkowych.

Wystawa przedstawia duży przekrój rozwiązań technicznych, stylistycznych czy funkcjonalnych. Zaprezentowane zostały np.: „Kijew 303”, radziecki miniaturowy aparat fotograficzny, który był używany jako aparat szpiegowski. Jego kompaktowa konstrukcja pozwalała na dyskretne fotografowanie, a format filmu był dostosowany do specjalnych kaset.

Można zobaczyć „Moskwy”, popularne „Smieny” i „Zenity” z imponującym foto snajperem. Są również wieloodmianowe „Fedy”, „Zorki”, czy „Lubitele” a także pojedyncze „Szkolniki”, „Wiesny”, „Oriony”.

Jest ciekawy aparat panoramiczny „Horyzont” - mechaniczny aparat fotograficzny z ruchomym obiektywem, który rejestruje panoramę 120° po naciśnięciu migawki. Był produkowany w latach 1967-1973 i wyróżniał się solidną metalową konstrukcją oraz stałym ogniskowaniem, co pozwalało uzyskać optymalną ostrość.

Niemiecka Republika Demokratyczna przejęła tradycje znanych zakładów z Jeny i Drezna. Efektem tego były popularne modele „Certo” i „Beirette - proste w obsłudze, kompaktowe aparaty dla amatorów oraz zaawansowane technicznie „Praktica”. Trafiały one do Polski w wyniku turystyki „handlowo-walizkowej” lub w sprzedaży sklepowej. Historia produkcji aparatów fotograficznych po 1945 roku w NRD była związana z przejmowaniem mienia i zakładów produkcyjnych przez organy państwowe. Ciekawostką było to, że do całkowitego upaństwowienia przemysłu w latach sześćdziesiątych XX wieku, prywatni właściciele zakładów sygnowali aparaty nazwą „Germany”. Ostatecznie producentem enerdowskich aparatów stało się przedsiębiorstwo „Pentagon”. Powstało w 1959 roku jako „VEB Kamera-und Kinowerke Dresden”, a w 1964 przyjęło nazwę „VEB Pentacon”, łącząc w sobie dziedzictwo wielu znanych marek, takich jak „Zeiss Ikon”, „Belca”, „Altissa”, „Welta”, „Ihagee” czy „Meyer-Optik”. Po zjednoczeniu Niemiec firma została przekształcona w „Pentacon GmbH”. Produkcję aparatów zakończono w 2015 roku, a firma skupiła się na produkcji soczewkowych systemów optycznych i technologii laserowej dla przemysłu.

Mniej burzliwa historia produkcji aparatów fotograficznych miała miejsce w Czechosłowacji. Oczywiście upaństwowienie dotknęło również przemysł tego kraju. Wielkość produkcji nie była duża. Na wystawie zaprezentowano 9 modeli. Odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku była produkcja min. „Pionyra” - klasyczny, bakelitowy aparat fotograficzny typu skrzynkowego (box camera), produkowany w Czechosłowacji od 1948 roku przez firmę „Druopta” w Pradze. Był odpowiednikiem polskiego „Druha” i francuskiego „Photax III”, na którym zresztą bazował konstrukcyjnie.

Inne kraje socjalistyczne też produkowały swoje aparaty jednak trudno je znaleźć na rynku kolekcjonerskim. Na wystawie można zobaczyć aparat fotograficzny z Węgier pod nazwą „Gamma Pajtas”. Ten aparat (co po węgiersku znaczy „Towarzysz”) to uroczy przykład prostego aparatu skrzynkowego produkowanego na Węgrzech w latach 1955–1960 przez firmę „Gamma Optikai Művek”.

Na wystawie nie zabrakło również polskich aparatów produkowanych przez Warszawskie Zakłady Foto-Optyczne (WZFO). WZFO to pionierskie przedsiębiorstwo w

historii polskiej fotografii, które odegrało kluczową rolę w rozwoju krajowego sprzętu fotooptycznego po II wojnie światowej. Powstały w 1951 roku jako Warszawskie Zakłady Kinotechniczne, a w 1953 zmieniły nazwę na WZFO, następnie w 1968 roku zostały włączone do Polskich Zakładów Optycznych (PZO). WZFO to nie tylko historia sprzętu, ale też symbol ambicji powojennej Polski, by stworzyć własny przemysł optyczny. Dziś ich aparaty są cenione przez kolekcjonerów i pasjonatów fotografii analogowej.

Możemy podziwiać aparat „Start”, klasyczny aparat dwuobiektywowy, produkowany od 1953 w różnych wersjach. Kolejny aparat „Fenix”, prosty aparat dla amatorów, jego nazwa miała symbolizować powojenne odradzanie się Polski, również w tej dziedzinie przemysłu. Rok 1955 to narodziny najbardziej popularnego aparatu czyli „Druha”, kultowy bakelitowy aparat, którego produkcja osiągnęła 1,1 mln egzemplarzy. W 1965 roku produkcja aparatu „Druch” została przewyższona przez kompaktowy aparat dla początkujących „Ami”, którego wyprodukowano 1,4 miliona sztuk.

Na wystawie znalazła się też „Alfa”, to prawdziwa perełka z lat 60. XX wieku. Był to jeden z nielicznych aparatów małoobrazkowych w pełni zaprojektowanych i wykonanych w Polsce po II wojnie światowej. Dziś „Alfa” to prawdziwy rarytas kolekcjonerski – nie tylko ze względu na unikalny design, ale też jako symbol polskiego wzornictwa przemysłowego lat 60. Prezentowana jest też „Alfa 2”

Przedstawiona wystawa muzealna ma charakter edukacyjny. Poprzez zebrane eksponaty ukazuje rozwój technologii fotograficznej, zmiany w konstrukcji i funkcjonalności aparatów. Dzięki licznie zebranych eksponatom i zaaranżowanemu atelier, przedstawia obecność aparatów i fotografii w codziennym życiu, pracy, wydarzeniach społecznych, podróżach, przez rodzinne archiwa i kulturę masową.

Wernisaż uświetnił recital saksofonowy w wykonaniu Mateusza Hermana.

Sponsor wernisażu: Spółdzielnia „LAZUR” z Nowych Skalmierzyc.

6. Od 3 czerwca do 10 listopada dostępna była na dziedzińcu muzeum wystawa plenerowa pt.: „**Witold Pilecki – Twarz odwagi**”.

Wystawa złożona z kilkunastu gibbonów prezentujących życie i bohaterską śmierć Witolda Pileckiego, została wypożyczona w ogłoszonym przez Radę Powiatu Kaliskiego roku „Bohaterów II wojny światowej w powiecie kaliskim” z Muzeum Drugiej Wojny Światowej w Gdańsku.

Koordinacja wypożyczenia: dr Ewa Kłysz, Tomasz Pielak

Wystawa była wydarzeniem towarzyszącym konferencji popularno - naukowej pn. „Bohaterowie II wojny światowej w powiecie kaliskim”, podczas której na zaproszenie MHP wykład inauguracyjny konferencję pt. „Witold Pilecki - Twarz odwagi” wygłosiła pani Monika Krzencessa – kierownik Działu Wystaw MIIWŚ i autorka tejże wystawy.

Finisaż wystawy w MHP miał miejsce 7 listopada. Wystawa była punktem na trasie gry Terenowej „Śladami Wolności – Gra Niepodległościowa w Opatówku”, realizowanej przez Zespół Szkół Ogrodniczych im. S. Mikołajczyka w Opatówku we współpracy z naszym muzeum. Podczas wizyty w naszym muzeum uczniowie wysłuchali krótkiego wykładu o niepodległości, który wygłosił dr Jarosław Dolat. Sylwetkę Witolda Pileckiego i ideę wystawy przedstawił natomiast Ireneusz Pilas.

Witold Pilecki to jeden z największych bohaterów II wojny światowej. Biograficzna instalacja przygotowana przez Muzeum Drugiej Wojny Światowej w Gdańsku prezentuje losy rotmistrza w sposób syntetyczny i zrozumiały dla współczesnego odbiorcy. Autorzy chcieli ułatwić poznanie i zrozumienie jego życiowych decyzji przez użycie bardziej współczesnego języka wyrazu, który jest bliżej wrażliwości wizualnej młodych ludzi. Przez specjalne wizjery można

oglądać zdjęcia Witolda Pileckiego z różnych etapów jego życia. Począwszy od narodzin, aż do procesu i śmierci rotmistrza. Wystawa jest uzupełnieniem treści o Witoldzie Pileckim, które prezentowane są na ekspozycji głównej MIIWS.

7. 14 czerwca otwarto wystawę pt.: „Sztuka włókna 2025” pod patronatem honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kurator wystawy: Joanna Lohn- Zając

Koordinacja wystawy w Opatówku: dr Ewa Kłysz, dr hab. Dorota Taranek (przewodnicząca Rady Muzeum, prof. Politechniki Łódzkiej).

Aranżacja: Dorota Taranek, Ewa Kłysz

Montaż wystawy i przygotowanie wernisazu: Tomasz Pielak, Ireneusz Pilas, Adam Lewandowski, Dorota Taranek, Ewa Kłysz, Jarosław Dolat, Klaudia Filipczak, Jadwiga Miś, Joanna Walczak, Aleksandra Napierała, Aleksandra Frankiewicz, Małgorzata Krzywda, Jacek Antczak.

Promocja: Aleksandra Napierała, Joanna Walczak

Projekt graficzny materiałów promocyjnych: Artemis Keler

Wystawie towarzyszy katalog wszystkich prac, wydany przez OW ZPAP, z tekstem dr Ewy Kłysz.

Wystawie towarzyszyły warsztaty tkackie zrealizowane przez Aleksandrę Napierałę oraz Joannę Walczak.

Oprawa muzyczna wernisazu: uczniowie PSM im. H. Melcera w Kaliszu (Anna Zaczykiewicz z klasy fortepianu pani Doroty Szczepaniak)

Sponsor wernisazu: Spółdzielnia „LAZUR” z Nowych Skalmierzyc

Wystawa prezentowana była w muzeum opatóweckim w ramach IX Triennale Sekcji Tkaniny Okręgu Warszawskiego Związku Polskich Artystów Plastyków i stanowiła kontynuację wcześniejszej ekspozycji w Galerii Domu Artysty Plastyka w Warszawie w okresie od 9 maja do 1 czerwca. Jej celem była prezentacja dla szerokiego grona odbiorców południowo-wschodniej Wielkopolski, najnowszych osiągnięć twórców różnych pokoleń w dziedzinie tkaniny artystycznej. Prace 66 artystów, wykonanych zostało w przeróżnych technikach tkackich i dziewiarskich, z zastosowaniem wielorakich technik zdobniczych m.in.: druku, batiku, haftu, z wykorzystaniem całego bogactwa surowców i materiałów.

Odsłona opatówecka warszawskiego triennale – w 200-letniej fabryce sukienniczej – w sali ekspozycyjnej muzeum, która od 1830 do 1914 roku pełniła funkcję tkalni Fiedlerów i Nietschów, a w latach 1950-1997 była Wydziałem Tkalni Kaliskiej Spółdzielni Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego Cepellia - odbywała się po raz pierwszy i stworzyła możliwość pokazania dzieł artystów skupionych w Okręgu Warszawskim ZPAP wśród zupełnie innej, nowej publiczności wielkopolskiej ziemi kaliskiej.

Wystawę zwiedziły 644 osoby.

8. 26 września otwarto wystawę prof. Sławomiry Chorążyczewskiej pt. „DE-KOINCYDENCJA SPLOTÓW. Wystawa retrospektywna: tkanina i ubiór unikatowy”.

Kurator wystawy: dr Ewa Kłysz

Aranżacja: prof. Sławomira Chorążyczewska

Montaż i przygotowanie wernisazu: Tomasz Pielak, Klaudia Filipczak, Ireneusz Pilas, Artemis Keler, Jarosław Dolat, Ewa Kłysz, Joanna Walczak, Aleksandra Napierała, Adam Lewandowski, Jacek Antczak, Aleksandra Frankiewicz, Małgorzata Krzywda.

Projekt graficzny materiałów promocyjnych i katalogu, skład katalogu: Joanna Walczak

Promocja: Aleksandra Napierała, Joanna Walczak.

Wystawie towarzyszył katalog z tekstem kuratorskim dr Ewy Kłysz. Modelka w sesji fotograficznej do katalogu: Aleksandra Napierała.

Sponsor wernisażu: Spółdzielnia „LAZUR” z Nowych Skalmierzyc (degustacja serów pleśniowych).

Wydarzenia towarzyszące: 25 listopada finał z prezentacją prof. Sławomiry Chorażyczewskiej pt. **"Modopolis. Czym jest idea Zero Waste? Kolejna moda? Czy działanie na rzecz środowiska?"**.

Prof. dr hab. Sławomira Chorażyczewska jest absolwentką PWSSP (obecnie Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu). W 2021 r. uzyskała tytuł profesora sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki nadany przez Prezydenta RP. Od 2005 r. kierownik Pracowni Ubioru Unikatowego w Katedrze Ubioru na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii UAP. To stypendystka MKiS z 1990 roku oraz Stypendium im. Marii Dokowicz, laureatka wielu nagród indywidualnych i zbiorowych, w tym tak ważnej i prestiżowej jak Brązowy Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis w 2020 r.

Swoje prace prezentowała na wielu prestiżowych wystawach w Polsce (m.in. w Łodzi; w Gdyni, Krakowie) oraz za granicą: w 2007 r. w Paryżu we Francji, w 2017 r. w Montevideo stolicy Urugwaju, w 2019 r. w Chinach, w 2020 r. w Chile i Serbii; w 2022 r. w Miami w USA. Prof. dr hab. Sławomira Chorażyczewska zajmuje się tkaniną artystyczną i badaniem unikatów w kontekście własnej twórczości. Projektuje obiekty/ubioory, akcesoria powiązane z szeroko rozumianą sztuką mody. Obszarem jej działalności artystycznej są eksperymenty w zakresie technik unikatowych, których transfer w nowym wydaniu tworzy korelacje z różnymi mediami w kontekście sztuki i designu. Wykorzystuje ścieg dwuigłowy maszynowy do tworzenia graficznych patternów spajających strukturalne tekstylia. Łączy sploty sztuki włókna z haftem, filcem, papierem, dekonstrukcją tkanin, które generują osobiste refleksje w wypowiedzi artystycznej.

Wystawa, którą zaprezentowała w Opatówku dała możliwość spojrzenia na to, co artystka stworzyła przez ostatnie kilkanaście lat, ale także jest artystyczną wizytówką podejmowanych wyzwań tematycznych i zrealizowanych projektów. Poszczególne prace zostały wyselekcjonowane z tworzonych wcześniej kolekcji. Sam tytuł wystawy zdradzał kilka istotnych dla twórczości prof. dr hab. Sławomiry Chorażyczewskiej metafor, tropów, stylizacji i odnosił się zarówno do założeń artystycznych, jak i relacji z odbiorcą.

Po zakończeniu wystawy autorka podarowała do kolekcji haftów i koronek przemysłowych dwie swoje prace (unikatowe suknie damskie) tzw. „Koronczarki”. Będą one wspaniałym dopełnieniem i zobrazowaniem tradycji historycznych i ich ciągłości w sztuce współczesnej na wystawie „Dama być. Hafty i koronki przemysłowe z kolekcji MHP w Opatówku”, którą planuje się pokazać w 2026 r. we Włoszech, a w przyszłości w innych miejscach zagranicą i w kraju.

9. 24 października otwarto wystawę pt.: **„100 lat krótkofalarstwa w Kaliszu. 100-lecie pierwszej łączności amatorskiej w Kaliszu oraz 95-lecie powstania Polskiego Związku Krótkofalowców”**. Ekspozycja została przygotowana z okazji **setnej rocznicy pierwszej amatorskiej łączności radiowej w Kaliszu oraz 95-lecia powstania Polskiego Związku Krótkofalowców**. Wystawa ukazuje niezwykłą historię pasji, wiedzy technicznej i pionierskiego ducha kaliskich radioamatorów.

W 1925 roku w **Gimnazjum im. Adama Asnyka** w Kaliszu działało uczniowskie kółko radiofilskie prowadzone przez **profesora Tomasza Łyska** i **pana Botnera**. To właśnie tam uruchomiono pierwszą w mieście amatorską stację nadawczą, nadającą mocą 1/3 wata na fali 417 m, później – na 180 m pod znakiem TPBA.

W kolejnych latach kaliscy krótkofalowcy osiągnęli coraz większe sukcesy: nawiązywali łączności z Nową Zelandią, Stanami Zjednoczonymi i krajami Azji, uczestniczyli w zawodach krótkofalarskich oraz prezentowali swoje konstrukcje radiowe na wystawach i pokazach technicznych.

Wystawa w Opatówku jest okazją do przypomnienia tych niezwykłych postaci i wydarzeń oraz do pokazania, jak ogromną rolę krótkofalarstwo odegrało w rozwoju komunikacji, nauki i edukacji technicznej w Polsce.

10. 5 listopada 2025 r. odbyło się uroczyste wręczenie nagród w regionalnym etapie Międzynarodowych Spotkań Artystycznych dla Dzieci i Młodzieży „**Moja Przygoda w Muzeum**”, którego głównym organizatorem jest Muzeum Okręgowe w Toruniu. To cykliczny konkurs, który organizowany jest w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku pod patronatem Starosty kaliskiego oraz Burmistrza Opatówka. Z nadesłanych prac wyeksponowane zostały prace dzięki, którym powstała wystawa czasowa. Na konkurs napłynęło aż **155** pięknych i kreatywnych prac wykonanych przez dzieci i młodzież z naszego regionu – od przedszkolaków po uczniów szkół średnich. W tym roku jury wyłoniło 31 laureatów w trzech kategoriach: formy przestrzenne, grafika komputerowa i prace plastyczne. **Na wydarzeniu wręczenia nagród pojawiło się 98 osób.**

11. 7 listopada otwarto wystawę malarstwa Elżbiety Przepiórki pt.: „**Zapatrzona w naturę i fantasmagorię**”. Była prezentowana na stałej ekspozycji poświęconej przemysłowi dziewiarskiemu, gdzie realizowane są mniejsze wystawy czasowe.

Kurator wystawy: dr Ewa Kłysz, Tomasz Pielak

Aranżacja: Tomasz Pielak

Montaż i przygotowanie wernisażu: Tomasz Pielak, Ireneusz Pilas, Adam Lewandowski, Ewa Kłysz, Joanna Walczak, Aleksandra Napierała, Jadwiga Miś, Aleksandra Frankiewicz, Małgorzata Krzywda, Jacek Antczak.

Projekt materiałów promocyjnych: Artemis Keler

Promocja: Aleksandra Napierała, Joanna Walczak

Oprawa muzyczna wernisażu: Mateusz Kūbzdeła – uczeń I klasy Ogólnokształcącego Liceum Muzycznego w Kaliszu, gitara.

Elżbieta Przepiórka to opatówczanka, absolwentka Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Piotra Potworowskiego w Poznaniu, które ukończyła w 1983 r. (dyplom ze specjalizacji wystawiennictwo). Tworzy amatorsko grafikę w węglu i ołówku oraz prace piórkiem i kredką, obrazy pastelami olejnymi i suchymi, akwarele, obrazy olejne oraz obrazy z suchych kwiatów i akryli, a także farb olejnych - w technice mieszanej. Specjalizuje się w pejzażach, tworzy portrety i dzieła w stylu surrealistycznym i impresjonistycznym, ale także w stylu romantycznym i realistycznym. Fascynuje ją piękno i siła natury, zapatrzona we wszystko co nadprzyrodzone, wsłuchana w tętniącą życiem przyrodę, na jej podobieństwo maluje i rysuje. Do niedawna tworzyła głównie dla grona bliższych znajomych, na zamówienia oraz publikowała wizerunki prac w mediach społecznościowych. W 2024 r. zrealizowała dwie wystawy dla szerokiej publiczności: w Forum Synagoga w Ostrowie Wielkopolskim oraz w

Gminnej Bibliotece Publicznej im. Braci Gillerów w Opatówku. Wystawa w Muzeum Historii Przemysłu to trzecia odsłona jej dzieł i talentu.

12. 12 grudnia otwarto wystawę pt. „**Peryferie**” Adama Włodarczyka.

Kurator wystawy: dr Adam Włodarczyk

Koordinacja: dr Ewa Kłysz

Aranżacja: dr Adam Włodarczyk

Montaż i przygotowanie wernisażu: Adam Włodarczyk, Katarzyna Włodarczyk, Joanna Walczak, Ewa Kłysz, Tomasz Pielak, Adam Lewandowski, dr Jarosław Dolat, Aleksandra Frankiewicz, Małgorzata Krzywda, Jacek Antczak

Sponsor wernisażu: Spółdzielnia „LAZUR” z Nowych Skalmierzyc (degustacja serów)

Oprawa muzyczna wernisażu: Maciej Kujawa, młody pianista jazzowy ze szkoły muzycznej Mileny Antoniewicz.

Wydarzenia towarzyszące: oprowadzanie kuratorskie w dniu 16.01.2026r.

Dr Adam Włodarczyk – urodził się i wychował w Piątku Wielkim w gminie Stawiszyn. Jest absolwentem Wydziału Ceramiki i Szkła ASP we Wrocławiu, z którą to uczelnią związał swe życie zawodowe. Od 2021 r. pracuje na macierzystej uczelni, a od 2024 r. jest asystentem w Pracowni Inicjowania Zagadnień Projektowych w Szkle.

Należy w tym miejscu przypomnieć, że współpraca z Wydziałem Ceramiki i Szkła ASP we Wrocławiu ma bardzo bogatą przeszłość i dorobek. W 1997 r. i 1998 r. przygotowane zostały na ASP dwie wystawy: „Szklane nieznanie” oraz „Ceramika nieznaną”, obrazujące 50-letni dorobek uczelni w zakresie wzornictwa szkła i ceramiki. Jak zapisały Barbara Banaś i Anna Kopaczyńska - autorki tekstów w katalogach wystawy, zrodziły się z chęci „Przewietrzenia zbiorów muzealnych” oraz pokazania ich szerszemu gronu odbiorców. Obie wystawy miały swój premierowy pokaz we wnętrzach Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. Trzy lata później w 2001 r. Wydział Ceramiki i Szkła wrocławskiej Akademii zaprezentował w Opatówku studenckie prace dyplomowe oraz zadania semestralne z zakresu form unikatowych na wystawie pt. „Jak szkło kruche”. W 2025 r. wystawą „Peryferie” Adama Włodarczyka, kontynuujemy tę współpracę.

Autor tworzy witraże, obiekty ze szkła topionego, projektuje naczynia dekoracyjne. Ma na swoim koncie 5 wystaw indywidualnych, udział w blisko 40 wystawach zbiorowych, publikuje i bierze udział w konferencjach naukowych. Zajmuje się również popularyzacją historii szkła i edukacją w tym zakresie.

Wystawę do końca roku 2025 zwiedziło 186 osób (frekwencja w grudniu z powodu problemów w oświacie znacznie zmalała).

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

W 2025 r. opracowana została w muzeum nowa oferta edukacyjna, opublikowana w formie papierowej publikacji na targi edukacyjne „Kaliski Festiwal Nauki” organizowane przez Uniwersytet Kaliski. Każdy temat lekcji i warsztatów został ciekawie i w zachęcający sposób opisany i opatrzony konkretnymi odniesieniami do treści podstawy programowej. Nauczyciel zyskuje dzięki temu informację nt. treści i celów realizowanych z podstawy programowej na każdych zajęciach w muzeum.

Autorzy tematów i scenariuszy zajęć edukacyjnych: dr Jarosław Dolat, dr Ewa Kłysz, Tomasz Pielak, Klaudia Filipczak, Joanna Walczak, Aleksandra Napierała.

Opracowanie odniesień do podstawy programowej i tekstu oferty: Joanna Walczak.

Projekt graficzny i skład publikacji: Artemis Keler.

Nasza bogata oferta edukacyjna, ze względu na szczególne miejsce, ma za zadanie pokazanie zmian głównie z zakresu techniki oraz - powstającego w dobie industrializacji - przemysłu. Jest skierowana do uczniów w różnych grupach wiekowych. Dzięki naszym lekcjom muzealnym, wykładom oraz warsztatom pragniemy zachęcić do pogłębienia wiedzy z zakresu historii przemysłu, dziejów maszyn, a także wybranych dziedzin rzemiosła artystycznego, a także świadomego odbierania kultury i sztuki. Do uczestnictwa w lekcjach, uwzględniających zagadnienia przewidziane programem szkolnym i kompatybilnego z podstawą programową z kilku przedmiotów, zachęcamy nauczycieli różnych przedmiotów i oczywiście uczniów. Prowadzone przez naszych specjalistów zajęcia od dawna spotykają się z uznaniem, a grupy chętnie do nas powracają na inny rodzaj warsztatów i lekcji. Gwarantujemy solidną porcję wiedzy o dziejach przemysłu i nie tylko. Zajęcia realizowane są w oparciu o kontakt z „żywą historią” – eksponatami i fragmentami ekspozycji, w łatwej, zapadającej w pamięci formie! Uczymy poprzez zabawę, dlatego także podczas lekcji staramy się wprowadzać aktywne metody nauczania.

Oferta edukacyjna podzielona jest na propozycje lekcji muzealnych i warsztatów z uwzględnieniem grup wiekowych.

LEKCJE MUZEALNE

Grupa wiekowa: przedszkole

1. Muzealne ABC
2. W starym kinie – projekcja bajek
3. Co nadaje się do muzeum?

Grupa wiekowa: klasy 1-3 szkoła podstawowa

1. Z włóknem poprzez wieki.
2. Jak powstawały książki?
3. Jak usiąść? Jak podać? Jak się zachować? Czyli dobre maniery przy stole
4. Co się nadaje do muzeum? Gra dydaktyczna

Grupa wiekowa: klasy 4-8 szkoła podstawowa

1. Od robotnika do fabrykanta
2. Z włóknem poprzez wieki
3. Para buch, koło w ruch
4. Od trójpolówki do kombajnu
5. W izbie majstra i gabinecie fabrykanta
6. Miasto fortepianów...
7. W XIX-wiecznej drukarni czyli jak powstawały książki
8. Od gliny do talerzyka
9. Na co komu muzeum?
10. Czy potrzebny jest pracownik?
11. Jak usiąść? Jak podać? Jak się zachować? Czyli dobre maniery przy stole
12. Co się nadaje do muzeum? Gra dydaktyczna.

Grupa wiekowa: klasy 1-3 szkoły branżowe, klasy 1-5 szkoły średnie (technika i licea)

1. Kształtowanie się społeczeństwa przemysłowego w XIX w. na ziemiach polskich.
2. Jak ważny jest postęp technologiczny? Czyli rzecz o XVIII i XIX – wiecznych maszynach, napędach i ich wynalazcach.
3. Przemiany na wsi polskiej w XIX wieku.
4. Rozwój gospodarczy ziem polskich w XIX w.
5. Kaliski Okręg Przemysłowy XIX – XX w.
6. W izbie majstra i gabinecie fabrykanta
7. Miasto fortepianów... Przemysł fortepianowy w Kaliszu XIX – XX w.
8. W XIX-wiecznej drukarni, czyli jak powstawały książki?
9. Historia i technika produkcji wyrobów ceramicznych.
10. Muzeum i jego rola w ochronie dziedzictwa kulturowego.
11. Źródła powstawania bezrobocia na przykładzie kolekcji techniki w MHP.
12. Dobre maniery w salonie, praktyczna lekcja savoir-vivre'u Sztuka dobrego zachowania się w salonie towarzyskim.

WARSZTATY

1. Papier cenniejszy niż złoto – EKO warsztaty czerpania papieru.
2. Drukowanie na papierze. Warsztaty druku przy użyciu ręcznej prasy.
3. Nabojki, malowanki, wybijanki, czyli od ziemniaka do sitodruku. Drukowanie techniką sitodruku na torbach eko.
4. Czy linoryt to rycie liną? Warsztaty linorytu.
5. Od przędzy do tkaniny. Warsztaty tkackie.
6. Ozdoby na start. Warsztaty ozdób świątecznych, okazjonalnych lub biżuterii.
7. Ceramiczne wariacje. Warsztaty zdobienia ceramiki techniką dequpage lub warsztaty lepienia z gliny szybkoschnącej.
8. Poczta z muzeum. Warsztaty plastyczne z gotowych elementów.
9. W świecie prostych zabawek – warsztaty dla dzieci.

W muzeum odbyły się 70 zajęć (warsztaty i lekcje muzealne) warsztaty i uczestniczyło w nich 1485 osób.

INNE WYDARZENIA:

1. W styczniu zostały zorganizowane po raz pierwszy ferie zimowe w Muzeum. Na ten okres przygotowano cykl spotkań edukacyjno-warsztatowych, połączonych ze zwiedzaniem muzeum z przewodnikiem. Były to spotkania skierowane dla dzieci od 6 lat, które odbyły się w dniach : 21,23,28,30,31 stycznia. Ostatni dzień stycznia był terminem dodatkowy w związku z bardzo dużym zainteresowaniem spotkaniami feriovymi. Program obejmował różnorodne warsztaty rękodzielnicze i artystyczne, a także codzienne pokazy slajdów i bajek z wykorzystaniem dawnych rzutników „Diapol” i „Ania”. Udział w tych feriach wzięło 136 osób.
2. W dniach 14-15 marca 2025 r. Muzeum uczestniczyło w **Kaliskim Festiwalu Nauki** organizowanym na terenie Uniwersytetu Kaliskiego. Przeprowadzono promocję muzealnej oferty edukacyjnej rozdając nauczycielom ofertę edukacyjną dostosowaną do podstawy programowej. Przy stanowisku Muzeum można było skorzystać z takich atrakcji jak: warsztaty dequpage na ceramice, warsztatów tkackich „Od przędzy do tkaniny” oraz „Pocztówka z muzeum”.
3. 10 maja 2025 r. odbył się koncert Czesława Mozila, zorganizowany przez „Inicjatywę dla Opatówka”. Artysta zaprezentował swój najnowszy projekt – Czesław Mozil Solo, który stanowi unikalne połączenie koncertu muzycznego i błyskotliwego stand-upu.
4. 17 maja 2025 r. odbyła się „**Noc Muzeów**”. Jak co roku Muzeum Historii Przemysłu zostało w tym czasie udostępnione bezpłatnie dla turystów. Zwiedzający mieli okazję zwiedzić większość ekspozycji stałych oraz dwie wystawy czasowe („Patrząc-Widząc” – Dariusza Głowackiego oraz „Fotografować każdy może-Tomasza Brodziaka). Dr Jarosław Dolat dwukrotnie wygłosił prelekcje pt. „Nabytki Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku po Müllerach- niemieckich przemysłowcach w Kaliszu (1824-1945 r.)”. Atrakcją dla zwiedzających było stoisko „KGW Chełmce”, które prowadziło punkt gastronomiczny. Dodatkową atrakcją były „kamyczki” z motywami Muzeum, które można było znaleźć na terenie kompleksu i wziąć je w dalszą drogę. Na „Noc Muzeów” zostały przygotowane również kody QR, które pozwalały na zapoznanie się z wystawami za pomocą swojego telefonu. Do zwiedzania została udostępniona również „**Sala Rycerska**”, znajdująca się w Starostwie Powiatowym w Kaliszu. Atrakcją było oprowadzanie kuratorskie dr Ewy Kłysz, która odkrywała takie tajniki jak pozyskanie do kolekcji szat papieskich czy skład cypryjskiego złota w produkcji tkanin renesansowych znajdujących się w jednym z obiektów na wystawie. Na ekspozycji można było także znaleźć #kamyczek”, otrzymać katalog kolekcji zabytkowych szat oraz „Rocznik Kaliski” (dzięki współpracy z PTH oddział kaliski).
5. 30 maja 2025 r. odbył się **finisaż wystawy „Patrząc-Widząc”**. Było to wydarzenie kończące wystawę czasową, która gościła w naszym Muzeum. Punktem kluczowym finisażu były **warsztaty** prowadzone przez jej autora - pana Dariusza Głowackiego. Spotkanie było skierowane do seniorów i stanowiło piękne dopełnienie całego projektu. Na początku pan Dariusz wprowadził uczestników w świat symboliki koloru, ukazując, jak barwy wpływają na nasze postrzeganie i przeżywanie emocji. Następnie uczestnicy

zostali zaproszeni do działania — ich zadaniem było stworzenie obrazów, które przy pomocy kształtów i kolorów oddają dwie emocje: złość i radość.

6. 30 maja 2025 r. odbył się **koncert uczniów kaliskiej Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. Im. H. Melcera w Kaliszu**. Była to okazja dla młodego pokolenia aby zaprezentować się szerszej publiczności
7. 1 czerwca 2025 r. odbyła się druga edycja pikniku edukacyjno-historycznego pn. **„Majówka u Fabrykanta”**. W programie wydarzenia, które spotkało się znowu z bardzo dużym zainteresowaniem i na stałe zagości w muzealnym programie promując instytucję, znalazło się m.in. :
 - Inscenizacja historyczna –opowieść o dziejach przemysłu i fabryki w Opatówku
 - Pokazy maszyn w ruchu
 - Warsztaty muzealne
 - Gry, zabawy i animacje dla dzieci
 - Grochówka strażacka i piwo rzemieślnicze z Browaru Turek
 - Kino letnie pod chmurką: pokaz filmu „Ziemia obiecana” w reżyserii Andrzeja Wajdy.

Wydarzenie to powstaje dzięki szerokiemu partnerstwu i współpracy z instytucjami kultury, stowarzyszeniami, samorządami, przedsiębiorcami i osobami prywatnymi. Należy tu wymienić: Starostwo Powiatowe w Kaliszu i szczególnie jego Wydział Promocji oraz Wydział Kultury, Urząd Miasta i Gminy Opatówek, OSP Opatówek, Gminna Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów w Opatówku, Gminny Ośrodek Kultury w Opatówku, Fundację Inicjatywa dla Opatówka, Stowarzyszenie Ludzi Dobrej Woli Ziemi Kaliskiej (już nieistniejące), Stowarzyszenie LGD7 „Kraina Nocy i Dni”, Polskie Towarzystwo Historyczne - Oddział Kalisz, Tomasza Michała (użyczenie samochodu z pocz. XX w.), Ewelinę Łuszczek i Piano Song Anna Kowalkiewicz-Oligny, Andrzeja Paruszewskiego (Studio Fotograficzne Koźminek), Przetwórstwo Mięsa – Zmyślony, Browar Turek (piwo rzemieślnicze), „Goropol” Małgorzata i Roman Różalscy z Kalisza, Teatrowi im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu (wypożyczenie strojów) oraz aktorów amatorów: pracowników Muzeum (Jarosława Dolata, Klaudię Filipczak, Artemis Keler, Aleksandrę Napierałę, Joannę Walczak, Ireneusza Pilasa, Adama Lewandowskiego, Tomasza Pielaka, Ewę Kłysz jako narratora), Martę Wolarz, Wioletę Przybylską, Laurę Przybylską, Michała Marszałkowskiego, Karola Matczaka, uczennice - wolontariuszki z III LO im. Mikołaja Kopernika w Kaliszu, Rafała Bininę, Marka Trawkowskiego, Honoratę Domagałę, Andrzeja Mrowca, Agnieszkę Szczepaniak-Olejniczak, Marcela Przybylskiego, Bartosza Filipczaka, Marka Kubisiaka oraz Łukasza Walczaka i dzieci naszych pracowników i przyjaciół.

Dzięki dofinansowaniu do projektu z Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu w roku 2024, pozyskanemu na realizację pikniku przez Stowarzyszenie Ludzi Dobrej Woli Ziemi Kaliskiej, Muzeum dysponuje dużą ilością własnych strojów do inscenizacji.

Koordinacja projektu: dr Ewa Kłysz

Scenariusz inscenizacji: dr Jarosław Dolat

Promocja: Aleksandra Napierała, Joanna Walczak.

Projekt graficzny materiałów promocyjnych: Artemis Keler

8. 6 lipca 2025 r. Muzeum wzięło udział w festynie **„Niedziela u Niechciców”**, który miał miejsce w Dworku Marii Dąbrowskiej w Russowie. Na stanowisku muzealnym zostały przygotowane: warsztaty tworzenia widokówek, warsztaty tkackie na krosienkach oraz

kolorowanki dla najmłodszych. Promowaliśmy przede wszystkim naszą ofertę turystyczną, edukacyjną i wydawniczą.

9.

10. 4 września w Muzeum odbyła się **Konferencja pn. „Bohaterowie II wojny światowej Powiatu Kaliskiego”**. Spotkanie otworzyły wystąpienia gości: Starosty Kaliskiego Jana Adama Kłysza, Valeriu Manea reprezentującego Ambasadora Mołdawii w Polsce Violetę Agrici, p.o. Dyrektora naszego Muzeum Jolanty Golickiej oraz Małgorzaty Matysiak – Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej im. Braci Gillerów, występującej w imieniu Kapituły Roku Pamięci. Prowadzącym wydarzenie był Michał Marszałkowski. W wydarzeniu uczestniczyły także delegacje partnerskie z Mołdawii – Rejonu Ungheni oraz gmin Mitoc, Sireti i Leuseni.

Konferencję rozpoczął nastrojowy koncert w wykonaniu znakomitych kaliskich artystów – Mileny Antoniewicz (fortepian) i Jakuba Śmigielskiego (skrzypce).

W części naukowej zaprezentowane zostały referaty przybliżające zarówno postaci bohaterów znanych w skali ogólnopolskiej, jak i sylwetki lokalnych uczestników wydarzeń wojennych. Wystąpienia dotyczyły m.in.:

*Witolda Pileckiego („Twarz Odwagi”) – Monika Krzencessa

*Garnizonu Kaliskiego we wrześniu 1939 r. – Damian Zalewski

*Udziału kobiet w II wojnie światowej – Agnieszka Słupianek–Winkowska, Patrycja Walerowicz–Wojtkowiak

*Żołnierzy z gminy Ceków-Kolonia – Laura Wojtysiak, Mariusz Chojnacki

*Walki i oporu Żydów z Kaliskiego – dr Szymon Pietrzykowski (odczyt: Joanna Walczak, MHP Opatówek)

*Alfreda Nowackiego w świetle dokumentów – dr Jarosław Dolat

*Lotnictwa w powiecie kaliskim w 1939 r. – Ireneusz Pilas

*Henryka Jedwab - komandos z Kalisza – Adam Borowiak

*Bohaterów Ziemi Liskowskiej – Stefan Ferenc

*Akcji „Inteligencja” – Dominika Pawlikowska

*Losów mieszkańców gminy Godziesze Wielkie – Józef Podłużny

*Wspomnień Jana Ignaszaka z Koźlątkowa – Karol Matczak

*Miejsc pamięci bohaterów ziemi kaliskiej – dr Ewa Kłysz

11. 28 września 2025 r. Odbyło się „**Święto Ulicy Kościelnej**” w Opatówku, którego tegorocznym hasłem było : „Opatówek na przestrzeni wieków”. Muzeum wzięło aktywny udział w tej imprezie. Przygotowano stanowisko promocyjne muzeum, poprowadzono warsztaty oraz obsłużono przewodnicko (J. Dolat) zabytkowy autobus SAN na trasie: Muzeum – Dworzec – Colian.

12. 5 listopada 2025 r. odbyło się uroczyste wręczenie nagród w regionalnym etapie Międzynarodowych Spotkań Artystycznych dla Dzieci i Młodzieży „**Moja Przygoda w Muzeum**”, którego głównym organizatorem jest Muzeum Okręgowe w Toruniu. Na konkurs napłynęło aż 155 prac wykonanych przez dzieci i młodzież z naszego regionu – od przedszkolaków po uczniów szkół średnich. W tym roku jury wyłoniło 31 laureatów w trzech kategoriach: formy przestrzenne, grafika komputerowa i prace plastyczne.

13. 26 listopada 2025 roku w Muzeum odbył się **finisaż** wystawy „De-koincydencja splotów” Sławomiry Chorążyczewskiej, kończący wystawę czasową o tym samym tytule. Spotkanie uświetnił wykład Pani profesor pt. „**Modopolis. Czym jest idea Zero Waste?**”

Kolejna moda? Czy działanie na rzecz środowiska?™. (Zero waste jest sposobem na życie, który ogranicza do minimum produkcję odpadów przez człowieka. W modzie to podejście, które ma na celu minimalizację odpadów na każdym etapie życia ubrania: od projektu, przez produkcję, aż po jego zużycie. Obejmuje to innowacyjne techniki krojenia bez resztek, wykorzystanie materiałów z poprzednich kolekcji, tworzenie ubrań wielofunkcyjnych i trwałych, a także promowanie świadomej konsumpcji, napraw i recyklingu).

Finisażowi towarzyszyła premiera katalogu wystawy.

14. 6 grudnia 2025 r. odbyło się **Świąteczne Spotkanie z Tradycją** połączone z konkursem kulinarnym **„Tradycyjny stół wigilijny Ziemi Kaliskiej”**. Spotkanie uświetnił występ Kórnickiego Chóru Żeńskiego pod dyrekcją Mateusza Nabzdyka oraz degustacja dań przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich.

NAGRODY DLA MUZEUM

19 maja 2025 r. podczas uroczystości wręczenia nagród w **konkursie „IZABELLA” na Wydarzenie Muzealne Roku w Wielkopolsce**, które odbyło się w Muzeum Ziemi Nadnoteckiej, Muzeum Historii Przemysłu zwyciężyło w dwóch zgłoszonych projektach :

1. W kategorii "Opieka nad dziedzictwem kultury, konserwacje" Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku otrzymało **Grand Prix** za projekt **"Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego skrzydła zachodniego dawnej Fabryki Fiedlerów w Opatówku z przeznaczeniem na cele muzealne"**. Nagrodę przyznano za profesjonalizm w rewitalizacji zabytkowych wnętrz z zachowaniem autentyczności ich historycznego wyglądu oraz detali. Całość inwestycji i konserwatorski pietyzm zasługuje na szczególne uznanie.

2. W kategorii "Działalność naukowa i wydawnicza" nasze muzeum otrzymało **I nagrodę** za katalog **"Ornaty papieskie na tle zabytkowych tekstyliów XVI-XX w. ze zbiorów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku"** autorstwa dr Ewy Kłysz. Nagrodę przyznano za profesjonalnie przygotowany oraz pięknie wydany katalog części stałej wystawy. Poprzez to wydawnictwo udało się ukazać efekty wielu lat badań nad kolekcją zabytkowych tekstyliów z pełnym aparatem naukowym.

Nagrody wręczył Marszałek Województwa Wielkopolskiego, pan Marek Woźniak, który sprawuje stały patronat nad konkursem. Organizatorem konkursu jest Fundacja Muzeów Wielkopolskich. Nagrody wraz z dyrekcją i pracownikami muzeum odebrał Starosta Kaliski Jan Adam Kłysz.

SUKCESY PRACOWNIKÓW MUZEUM

1. W 2025 r. Tomasz Pielak, adiunkt, opiekun kolekcji fortepianów w Muzeum, otrzymał uprawnienia rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie opieki nad zabytkami w dziedzinie instrumentów muzycznych, ze specjalizacją fortepiany i pianina. Nasz kolega jest jednym z dwóch rzeczoznawców w tej dziedzinie w Polsce.

2. 6 czerwca 2025 r. dr Jarosław Dolat został uhonorowany Odznaką Honorową Miasta Kalisza podczas uroczystej sesji Rady Miasta, zorganizowanej z okazji Święta Miasta Kalisza.

3. 23 października 2025 r. dr Ewa Kłysz otrzymała Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii „Popularyzacji i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Stan muzealiów, depozytów i księgozbioru na dzień 31. 12. 2024 r.

Stan muzealiów ogółem wynosi 14 145 szt.

W tym: muzealiów sztuki - 351, muzealiów historii - 1480, muzealiów techniki - 8099, muzealiów instrumentów - 92, wyrobów przemysłowych – 2210, haftów i koronek - 1903.

W 2025 roku Muzeum wzbogaciło się o nowe eksponaty m.in. :

- Kuchenka do wypieku andrutów produkcji WSK „PZL Kalisz” подарowaną przez Pana Piotra Sadowskiego
- segregatory z wyszytymi wzorami powstające na maszynie hafciarskiej otrzymane od Pana Grzegorza Biczakowskiego
- piła taśmowa wyprodukowaną przez firmę „Niemiecko-Amerykańska Fabryka Maszyn Ernst Kirchner i Spółka” z Lipska
- należące do Pani Stefani Bińczyk : komplet 76 sztanc (wykrojników) do produkcji kwiatów z tkaniny, 23 zdjęcia, 3 broszki i świadectwa szkolne. Przekazania pamiątek dokonała córka Pani Stefani Bińczyk - Maria Krawczyk.

Depozytów stan – 439 szt.

W tym: depozytów sztuki – 47, historii - 309, techniki – 34, inne - 49.

Biblioteka naukowa: Stan księgozbioru wynosi 3033 egzemplarzy w tym 81 egz. zbiorów specjalnych.

W okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost ilościowy m.in. o cenną literaturę m.in. Mariusz Klarecki, *Zrabowana Warszawa. Straty w prywatnych zbiorach i artystycznych kolekcjach mieszkańców Warszawy w latach 1939 – 1945*, T. I - II, Warszawa 2024; Jan Maciej Piękniewski, *Dokumentacja konserwatorska portretu nieznanego mężczyzny herbu Godziemba* (maszynopis), 1990.

Frekwencja

W okresie sprawozdawczym Muzeum w Opatówku odwiedziło 8062 osoby, a salę w Kaliszu 1329 osób.

Inne informacje

W okresie sprawozdawczym dokumentowano muzealia (praca ciągła). Prowadzono profilaktykę konserwatorską polegającą przede wszystkim na zapobieganiu i zwalczaniu szkodników, odkurzaniu, monitorowaniu temperatury i wilgotności.

Dozorowano też 306 razy gości podczas zwiedzania. Usług przewodnickich wykonano 90. Pracownicy merytoryczni prowadzą też wiele spraw administracyjnych. m.in. p.poż., antywłam., BHP, zamówienia publiczne, sklepik, archiwum zakładowe, PPK i inne.

Ponadto w ciągu całego roku miały miejsca następujące wydarzenia :

1. 11 kwietnia 2025 r. w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej odbyła się promocja książki dr Ewy Kłysz pt. „Życie kulturalne w międzywojennym Kaliszu”.

3. 20 maja 2025 r. pracownicy Muzeum uczestniczyli w uroczystej Międzynarodowej Konferencji z okazji 80. rocznicy rozpoczęcia odbudowy Warszawy, która odbyła się w Zamku Królewskim w Warszawie.

4. 7 czerwca 2025 r. pracownicy Muzeum wzięli udział „Gminnym Dniu Dziecka” zorganizowanym nad Zalewem Szałe zorganizowanemu dzięki: Gminie Opatówek, Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Opatówku, Komendzie Miejskiej Policji w Kaliszu oraz Powiatu Kaliskiemu. Na stoisku muzealnym promowano ofertę edukacyjną, m.in.: warsztaty plastyczne „Pocztówka z muzeum”, lepienie z gliny, kolorowanki dla dzieci.

5. 18 czerwca 2025 r. w Muzeum odbyła się Konferencja dyrektorów szkół oraz nauczycieli z regionu Delegatury w Kaliszu z Katarzyną Lubnauer – Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Wydarzenie zorganizowane zostało z inicjatywy Wielkopolskiego Kuratora Oświaty, dr. Igora Bykowskiego.

6. 22 sierpnia 2025 r. na dziedzińcu Muzeum odbył się koncert zespołu „Spoko Loko” zorganizowany przez Inicjatywę dla Opatówka. Koncert odbył się w ramach projektu „Spotkania ze Sztuką – Opatówek 2025”, dofinansowywanego ze środków Powiat Kaliski.

7. 25 września 2025 r. przedstawiciele Muzeum uczestniczyli w wydarzeniu pn. „Piano Congress 2025”, które zostało zorganizowane w Muzeum Historii Polski w Warszawie.

8. 8 października 2025 r. w Muzeum odbyło się zebranie sprawozdawczo- wyborcze Rady Powiatowej Sołtysów w Kaliszu Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego.

9. 9 października 2025 r. w Muzeum odbyła się Konferencja pn. „Wielkopolski klimat, czyli dobre praktyki doświadczeń w zakresie ochrony środowiska”. Spotkanie poświęcone było wymianie doświadczeń w zakresie ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii i zrównoważonego rozwoju. Wśród uczestników znaleźli się samorządowcy, eksperci i przedstawiciele instytucji z całej Wielkopolski. Organizatorem wydarzenia był Powiat Kaliski.

10. 7 listopada 2025 r. Muzeum gościło uczniów szkoły „Ogrodnik” – Zespołu Szkół im. Stanisława Mikołajczyka w Opatówku. Wizyta była jednym z punktów na trasie gry terenowej „Śladami Wolności – Gra Niepodległościowa”, zorganizowanej z okazji Narodowego Święta

Niepodległości. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 300 uczniów klas I–V, którzy poznawali lokalną historię, rozwiązywali zadania związane z odzyskaniem niepodległości przez Polskę oraz odwiedzili miejsca ważne dla naszej małej ojczyzny — bibliotekę, muzeum i rynek w Opatówku. Podczas wizyty w naszym muzeum uczniowie wysłuchali krótkiego wykładu o niepodległości, który wygłosił dr Jarosław Dolat. Dzięki zaangażowaniu Ireneusza Pilasa mogli również zapoznać się z wystawą poświęconą Witoldowi Pileckiemu, prezentowaną w tamtym na muzealnym dziedzińcu.

11. 9 listopada 2025 r. w Kaliszu odbyła się gra terenowa „Gra o koronę” organizowana przez Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej. Jednym z ośmiu punktów gry było Starostwo Powiatowe w Kaliszu, gdzie w „Sali Rycerskiej” uczestnicy mogli zobaczyć ekspozycję Muzeum „Ornaty papieskie na tle zabytkowych tekstyliów XVI–XX w. ze zbiorów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku”. Frekwencja podczas wydarzenia wynosiła około 250 uczestników.

12. 19 listopada 2025 r. w Muzeum odbyła się Gala Jubileuszowa 10-lecia Fundacji Inicjatywa dla Opatówka, której towarzyszył koncert Magdaleny Kumorek.

13. 20 listopada 2025 r. pracownicy Muzeum wzięli udział w spotkaniu Stałej Konferencji Muzeów i Samorządu Terytorialnego „Dziedzictwo i Rozwój”, która odbyła się w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego w Toruniu. Tegoroczne spotkanie, poświęcone tematowi „O pracy naukowej w muzeum”, zgromadziło muzealników, samorządowców i naukowców, tworząc przestrzeń do rozmów o roli badań i ich znaczeniu dla rozwoju społecznego. W programie znalazły się wystąpienia ekspertów, dyskusje o przyszłości muzeów oraz refleksje nad ich miejscem w nowoczesnym systemie kultury. Konferencja „Dziedzictwo i Rozwój” od lat buduje most między nauką, kulturą i samorządem – pokazując, że muzea są nie tylko strażnikami pamięci, ale także aktywnymi uczestnikami przemian społecznych.

14. 20 listopada 2025 r. w Muzeum odbyła się promocja książki–albumu „Ruda darniowa żelaza na ziemi kaliskiej” autorstwa Krystyny Velkovej. To bardzo wartościowa dla historii przemysłu i regionu publikacja, przybliżająca historię wydobywania i wykorzystania rudy darniowej w regionie kaliskim – z perspektywy nauki, krajobrazu i tradycji lokalnej.

15. 3 grudnia 2025 r. odbył się koncert fortepianowy Mileny Antoniewicz podczas spotkania świątecznego Obywatelskiego Parlamentu Seniorów.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO - BADAWCZA

1. W grudniu ukazała się publikacja naukowa „Studia Musicologica Calisiensia IV. Instrumentarium, muzealnictwo, kolekcje, varia”, pod red. Prof. Krzysztofa Rottermunda, wydana przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W publikacji znalazły się artykuły autorstwa naszych pracowników : dra Jarosława Dolata, dr Ewy Kłysz oraz Tomasza Pielaka.

2. 4 września odbyła się przygotowana przez pracowników muzeum konferencja popularno – naukowa (opisana wyżej) „Bohaterowie II wojny światowej w powiecie kaliskim”.

Referaty wygłosili następujący pracownicy Muzeum:

- Ireneusz Pilas, Lotnictwo w powiecie kaliskim w 1939 r.
- dr Jarosław Dolat, Alfred Nowacki w świetle dokumentów.

- dr Ewa Kłysz, Miejsca pamięci poświęcone bohaterom II wojny światowej na terenie powiatu kaliskiego.

Obradom, podzielonym na dwie części przewodniczyli kolejno: dr Ewa Kłysz i dr Jarosław Dolat.

Obecnie przygotowywana jest w muzeum publikacja pokonferencyjna.

3. 2 października 2025 r. pracownicy Muzeum jako prelegenci wzięli udział w konferencji naukowej „Walka mieszkańców Ziemi Kaliskiej w czasie II wojny światowej” w Archiwum Państwowym w Kaliszu. Referaty wygłosili:

- dr Ewa Kłysz, „Kaliszanki w konspiracji 1939-1945”,

- Ireneusz Pilas, „Lotnicy polscy Ziemi Kaliskiej w Wojnie Obronnej 1939 r.”.

Obydwa teksty jako artykuły naukowe znajdą się w przygotowywanej obecnie przez APK publikacji pokonferencyjnej.

4. 16-17 października 2025 r. pracownicy Muzeum jako prelegenci wzięli udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Calisia Hereditas. Dziedzictwo kulturowe w przestrzeni miejskiej” zorganizowane przez Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauki.

Referaty wygłosili:

- Aleksandra Napierała, „Potencjał turystyczny Powiatu Kaliskiego”

- Klaudia Filipczak, „Calisiana w zbiorach Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku”

- dr Jarosław Dolat, „Muzealne nabytki po rodzinie Muellerów – rodzinie fabrykanckiej działającej w Turku, Łodzi i Kaliszu w latach 1824–1945”.

5. W działach naukowych systematycznie prowadzone są badania nad pozyskiwanymi do kolekcji obiektów i opracowywane naukowe karty katalogowe.

WNIOSKI O DOFINANSOWANIE

Złożono wnioski w MKiDN:

- na konferencję muzeów techniki pt.: „**Muzea Techniki – Ziemia Obiecana - osiągnięcia i perspektywy**” (nie otrzymał dofinansowania)

- „**Konserwacja sztandarów ze zbiorów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku**” – w programie Wspieranie działań muzealnych, wnioskowana kwota 101 680 na projekt dwuletni.

W ramach projektu poddanych pełnej konserwacji miało zostać 7 sztandarów. Jest to duża część muzealiów weksylologicznych będących w zbiorach muzeum. Wybrane sztandary pochodzą z I połowy XX w. i stanowią ważny element obrazujący historię społeczno-polityczno-gospodarczą regionu kaliskiego. Nadrzędnym celem projektu jest zabezpieczenie i ochrona tych eksponatów, gdyż ich stan zachowania jest zły. **(konkurs rozstrzygnięty, nie otrzymał dofinansowania).**

- „**Rozbudowa infrastruktury ekspozycyjnej i edukacyjnej dla nowych przestrzeni Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku**” – w programie infrastruktura kultury, wnioskowana kwota 381 000 zł.

Projekt zakłada przeprowadzenie kompleksowych prac modernizacyjnych w przestrzeniach Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku w celu podniesienia jakości infrastruktury służącej działalności kulturalnej i edukacyjnej. Zadanie obejmuje doposażenie sal ekspozycyjnych i warsztatowych w nowoczesne, energooszczędne oświetlenie, systemy wystawiennicze oraz niezbędne zaplecze techniczne, umożliwiające organizację wydarzeń, warsztatów i działań animacyjnych na wysokim poziomie. Przewidziano także zakup wyposażenia poprawiającego dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. W zakres zadania wchodzi koszty niezbędnych usług, jak np. transport, czy montaż. Realizacja projektu zwiększy atrakcyjność oferty muzeum, poprawi komfort odbiorców i wykonawców oraz pozwoli na rozszerzenie programu działań edukacyjnych, wystawienniczych i społecznych, wspierając rozwój lokalnej infrastruktury kultury. Zakupy wyposażenia z zadania wchodzi w zakres zadań realizowanych jako cele statutowe jednostki.

- **„Cyfrowe archiwum ceramicznego dziedzictwa. Digitalizacja i udostępnienie online kolekcji ceramiki pruszkowskiej ze zbiorów MHP w Opatówku”** – w programie Kultura cyfrowa, wnioskowana kwota 88 000 zł.

Projekt zakłada digitalizację oraz cyfrowe udostępnienie 1000 obiektów z kolekcji ceramiki pruszkowskiej ze zbiorów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. Celem zadania jest zwiększenie dostępności i możliwości wykorzystania zasobów muzealnych m.in. w działaniach naukowych i popularyzatorskich. Zdigitalizowane obiekty zostaną opracowane zgodnie ze standardami i upublicznione m.in. w serwisie www.wmuzeach.pl, zapewniając powszechny, bezpłatny dostęp online do zdigitalizowanego zbioru. Rezultaty będą dostępne jako otwarty zasób. Kolekcja ceramiki pruszkowskiej zajmuje szczególne miejsce w zbiorach muzeum. W 2003 roku instytucja otrzymała, po upadku ZPS w Pruszkowie, unikalny zespół wyrobów powstałych od końca XIX do pocz. XXI wieku wraz z bogatą dokumentacją fotograficzną. Zbiór stanowi świadectwo historii polskiego wzornictwa i produkcji ceramiki użytkowej. Realizacja projektu umożliwi zachowanie dziedzictwa przemysłowego w formie cyfrowej dla różnych środowisk zainteresowanych tematem.

- **„Dama być. Koronki i hafty przemysłowe z kolekcji Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku”**. Wystawa czasowa w Arpino we Włoszech. – w programie promocja kultury polskiej za granicą, wnioskowana kwota 103 000 zł.

Celem zadania jest promocja polskiego dziedzictwa kulturowego, w szczególności bogatej historii i dokonań kaliskiego przemysłu hafciarsko - koronkarskiego oraz osiągnięć MHP w Opatówku na polu ochrony i utrwalania tegoż dziedzictwa. Zadanie obejmuje przygotowanie i realizację wystawy czasowej w muzeum Fundacji Umberto Mastroianni w Arpino we Włoszech. Pokazana zostanie reprezentatywna część jedynej w Polsce kolekcji haftów i koronek przemysłowych ze zbiorów MHP w Opatówku, obiekty zabytkowej odzieży oraz kreacje zaprojektowane przez wybitne projektantki: Xymenę Zaniewską i prof. Sławomirę Chorążyczewską. Wystawie towarzyszyć będą: katalog, program edukacyjny z wątkami eko oraz działania promocyjne skierowane do odbiorców włoskich. Przewidziano także finał z projekcją filmu nt. przebiegu zadania i podsumowaniem projektu. Celem dodatkowym jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk. Służyć temu będą wizyty studyjne - szkolenia w Muzeum na Monte Casino i w muzeach Pro Loco Arpino.

- **"Spotkanie z folklorem, czyli rzecz o kaliskich basach, czepcach i oberkach"** – w programie kultura ludowa i tradycyjna, wnioskowana kwota 53 000 zł.

Zadanie "Spotkanie z folklorem, czyli rzecz o kaliskich basach, czepcach i oberkach" polega na organizacji kilku spójnych ze sobą działań mających na celu promocję i upowszechnianie folkloru ziemi kaliskiej. Planuje się organizację warsztatów edukacyjno - folklorystycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz twórców ludowych, członków kapel ludowych, członkin zespołów folklorystycznych i rękodzielników, organizację wystawy czasowej poświęconej kulturze ludowej regionu oraz wydanie publikacji uzupełniającej. Niezwykle ważne jest, aby budować świadomość młodego pokolenia, edukować o lokalnym folklorze, o działalności twórców i znaczeniu tożsamości kulturowej. Zadanie ma połączyć pokolenia, warsztaty mają na celu przekazanie wiedzy o tradycjach ludowych związanych z kaliskim folklorem tj. muzyką ludową, tańcami, strojami, instrumentami i rękodziełem, będzie wzajemną wymianą doświadczeń pomiędzy uczestnikami warsztatów oraz doskonaleniem umiejętności na warsztatach wyjazdowych.

- „**Opatówek, Muzeum Historii Przemysłu (obiekty dawnej fabryka sukna z XIX w.): wymiana ślusarki okiennej w budynku głównym Muzeum oraz rewaloryzacja podwórza muzealnego**” – w programie ochrona zabytków, wnioskowa kwota 999 000 zł.

Zadanie obejmuje zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie zabytkowej substancji poprzez wymianę zdewastowanej ślusarki okiennej w skrzydle wsch. dawnej fabryki sukna, tj. w budynku głównym Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku (dalej "MHP") oraz rewaloryzację podwórza muzealnego w celu jego udostępnienia na cele ekspozycyjne, wystawiennicze, kulturalno-edukacyjne.

KONSERWACJA MUZEALIÓW

- przez cały rok sprawozdawczy prowadzono konserwacje zachowawczą wobec wszystkich eksponatów: pomiar temperatury i wilgotności powietrza na salach ekspozycyjnych i magazynowych, stosowanie preparatów przeciwmolowych, antykorozyjnych.

PROMOCJA

Muzeum prowadzi stale aktualizowaną stronę internetową, pod adresem www.muzeum.opatowek.pl oraz profile na portalu społecznościowym : facebook, instagram, tiktok.

Wszystkim wydarzeniom organizowanym w muzeum towarzyszą materiały promocyjne: zaproszenia, plakaty, banery, ulotki, broszury lub katalogi. Odznaczają się one zawsze spójną identyfikacją wizualną i są bardzo ciekawe pod względem wizualnym.

Opatówek, 18.01.2026 r.

Sprawozdanie zatwierdził

p.o. Dyrektora
Jolanta Golicka

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR 671/2026
ZARZĄDU POWIATU KALISKIEGO
z dnia 30 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego instytucji kultury – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku za 2025 rok

Zgodnie z art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) Dyrektor instytucji kultury – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku przedłożył Zarządowi Powiatu Kaliskiego sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego za rok 2025.

Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) Zarząd Powiatu Kaliskiego przedstawia Radzie Powiatu Kaliskiego sprawozdanie roczne Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku w terminie do dnia 31 marca 2026 roku.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.